

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, a. hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos ár on vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

Kötvények biztosítása.

A pénzügyminiszter e héten terjesztette be törvényjavaslatát a hazai pénzintézetek által kibocsátott némely kötvény biztosításáról. A javaslat bizonyos kamatozó és sorsolás útján visszaváltandó kötvényeket biztosítékképesekké és községi és alapítványi befektetésekre alkalmazható tesz, a mellett bizonyos községi kötvényeket, zálogleveleket, vasuti címleteket és más megnevezett papirokat és kamatszelvevényeket a tőkekamat és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótdátóteher alól fölment.

Helytelen intézkedésnek kell tartanunk ezt az újabb privilégiumot, melyet a pénzügyminiszter a pénzintézeteknek ad, s melylyel az amugyis abszurd adórendszeren ismét újabb léket üt. Mig egyrészt azon vagyunk, hogy minden lappangó jövedelmet kipuhatóljunk és megadóztassunk, mig általánosan elismerik pártállás különbsége nélkül, hogy a börze forgalmat is meg kell adóztatnunk, s méltán megütközünk azon, hogy egyes foglalkozási ágakban iparszerűleg üzik az adótárgy eltagadását, addig a pénzügyminiszter ismét újabb milliókat vesz ki az adófizetés alól és pedig olyan milliókat, melyeket eltagadni máskülönbben nem lehet. Az így adómentessé lett tőkék és üzletek helyett ismét az fizeti az adót, a ki nem tagadhatja el adótárgyát és pedig első sorban a gazda.

Ezt az adómenteséget, melyet ismét a közvetítő pénzintézetek fognak ügyesen hasznosítani, ezek szerint semmi körülmények között sem üdvözölhetjük. De érdekes új intézkedései vannak

a törvényjavaslatnak szociálpolitikai és agrárszemponból.

A javaslat ugyanis a telepítéssel, parcellázással, talajjavítással is foglalkozik s ezeknek a műveleteknek financiaális részét is bevonja a javaslat által biztosított kedvezmények körébe. A javaslatnak ezt a részét annak idején komoly méltatásban akarjuk részesíteni s addig az is következőkben ismertetjük.

A javaslatnak és indokolásának megfelelő része így szól:

A javaslat 3. §-a a kötvénykibocsátási alapú szolgáló telepítési kölcsönre nézve megállapítja, hogy a telepes birtokra bekebelezett követelés összege a becsérték 75%-át nem haladhatja meg. A megengedett megterhelésnek a záloglevelek számára megállapított mérven tül való megállapítása szükségessé válik az által, hogy záloglevelekkel az eddigi tapasztalatog szerint a telepítés keresztülvitele rendkívül megvan nehezítve, aggodalomra pedig ez a felemelés nem szolgálhat okot, ha figyelembe vesszük, hogy a kis birtokrészeket igen kelendők, főleg pedig, hogy vételárral hátralekos telepessel szemben a kibocsátó intézetet úgy, mint a telepítési törvény 18 §-a szerint a telepítő államot, kimozdítási jog illetné meg.

A talajjavítási kölcsönök feltételeit megszabó 5. § így hangzik:

„Talajjavítási munkálatok (patakszabályozás, vizmosások megszüntetése, vízlecsapolás, mocsárkiszáritás, alagesővezés, öntözés és sankolás) tárgyát képező földbirtokra mint jelzálagra, telekkönyvileg bekebelezett tőkekövetelés a jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha tőkeösszege nem haladja meg a netáni előző telekkönyvi tehertételekkel együtt a jelzálagra leköött föld-

birtok ama becsértékének hetvenöt (75%-át) mely becsérték a lekötés idejekor állapítottat meg, továbbá, ha a követelés tőkeösszege nem haladja meg az illető talajjavítási munkálat által igényel költségek összegét sem, vegül, ha a talajjavítási kölcsönt a hitelező i tétel csak az illető munkálat tényleges előrehaladása arányában teszi folyóvá.*

A felsorolt talajjavítási munkálatok a vizjogi törvénynek rendelkezései alá esnek. A mi az itt is javasolt 75 százalékos megterhelést illeti, ez ellen sem tehető észrevétel. Az állagában javuló jelzálagon nagyobb megterhelést bir meg A. §. többi intézkedése a kötvények biztossága érdekében s azért is szükséges, hogy a talajjavítási kölcsönök eredeti rendeltetésüktől el ne vonassanak.

A birtokföldarabolás esetéről a 6. §. rendelkezik:

Feldarabolás útján létrejött földbirtokra, mint jelzálagra, telekkönyvileg bekebelezett tőke, követelés a jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátási alapjául csak akkor szolgálhat, ha e követelés tőkeösszege — az esetleges előző telekkönyvi tehertételekkel együtt — a jelzálagra leköött ingatlan becsértékének két harmadát meg nem haladja és ha a feldarabolás a jelen törvény értelmében ilyennek tekinthető.

Birtokfeldarabolásnak a jelen törvény értelmében az tekintetik, ha a feldarabolás ugyanannak a telekkönyvi tulajdonosnak vagy tulajdonostársaknak ugyanegy község telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betéteiben) foglalt, habár nem is összefüggő területet képező avagy több község telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betéteiben) foglalt, de összefüggő területet képező és minden legalább négyszázezer korona becsértékű földbirtokára nézve akképp történik, hogy a feldarabolás következtében keletkező birtokrészek becsértéke egyenként négyezer ko-

TÁRCZA.

Pedagógia.

*Nehéz dolgról beszélgettünk,
Hogy im, a baj meggyült felettünk.
Mert a fiunk, a semmihaszna! —
Rosszabbá válik napról, napra.*

*Nagy, mely tanácskozás rendében.
Kimondtuk végeredményképpen,
Hogy az a baj, nem jól neveljük,
Hogy szegénykét — elkényeztetjük.*

*S elhatároztuk egyhangulag:
Hogy legyünk ezután szigorúak,
Mert ez a legfőbb mindenképpen.
Az okos gyermek nevelésben,*

*Ó ezalatt roppant lármában.
Rontott ránk, hogy lovazzunk „hármán”
— S mi nagy könnyelműn, önfeledten,
Összezsókoltuk mindaketten!*

Szabolcska Mihály.

Az elveszett fiú.

(Egy egykori francia szépirodalmi lap után.)

Fordította: L. G.

(Folytatása és vége.)

Azok közt, kik gyermekeiket, testvéreiket, rokonait, barátait hön várták, Madame Millet is volt. Mindennap kiállt a kastély erkélyére, onnét nézve a hazajövő francia foglyokat. Nálánál senkisémet nézte oly éles szemmel és oly feszült figyelemmel az elbocsátott, a lassan lépegető foglyokat a besanconi uton, mely az állomástól a kastélyig haladt. Néha úgy tetszett neki, mintha Pierrét látta volna. Sajnos, hogy csak tetszett, mert az, kit annak hitt, szép lassacsán tovább haladt s nem tért be a kastélyba. A szegény nő, bár már több napon át így csalódott, nem szünet meg remélni. „Talán az utócsapatok egyikével mégis megfog érkezni Pierrém,” gondola s monda magában nem egy ízben. Még mindig bizott és várt.

Az idő mult. Naponként több csapat vonult el a kastély mellett. Madame Millet türelmetlen kezdett lenni. Jó időben minden nap kétszer is beküldte hiv szolgálóját az öreg Jaeque-ot a legközelebbi verteulli állomásra, mely a kastélytól 2¹/₂ kilométer tavolságra volt. A jó Jaeque mindenkor pontosan odaért, néha negyedórával is a vonat megérkezése előtt. Midőn az észak felől jövő vonat berobogott a pályaudvarra, minden kiszálló férfi-utast szemügyre vett. Ó jól ismerte Pierrét. Néha harminczan, negyvenen is kiszáltak, de Pierre nem volt azok között. Ekkor azután nagy szo-

moruan ismét vissza ballagott, s jelentést tett a látotakról urnőjének.

Igy ment ez azután több napon át. A szegény özvegy mindenfelé tudakozódott. Midőn megnyilt a szabad közlekedés, levelekben felkereste azon rokonait, ismerőseit, kik Elzasban laktak, közölte velek fia eltávozását a francia hadsereghez; megírta, hogy a szabadon hazabocsátott foglyokkal mindaddig nem tért vissza, felkérte, közölnék vele megnyugtatót, — ha valamit tudnának az eltűntnek hol-s mintléte felől. Arra is kérte még, hogy — ha történetesen a csatákba odaveszett — ezt szintén ne titkolják előtte. A válasz — majd mindenhonnan úgy hangzott, hogy Millet Pierről a felkértek szintén mit sem tudnak, mi azután az aggódo anya nyugtalanságát erősen fokozta.

Egy boros, sötét, esős novemberi nap estéjén, úgy harangozáskor, a Metz felől jövő vonatról tizenegy szabad lábba helyezett hadi fogoly szállt le a kastélyhoz legközelebb eső állomáson. A leszállottak közül az utolsó egy alig 19 éves gyalog-katona volt. Meglátszott rajta, hogy sokat szenvedett, hogy végleg ki volt merülve. Rubái el voltak rongyolva, lábbelije teljesen elviselvé. Sápadt arczzsine, beesett szemei, sötét tekintete mindennél jobban ecsetelte szomorú állapotát. Alig birt lépni, csak úgy vonszolta magát. A legközelebbi faluba (Grenilbe) akart volna eljutni, hogy ott kissé megpihenjen, de nem birt s már erősen sötédett; hozzájárult ehhez, hogy az idő szelesobb, zordonabb lön.

Mivel ott helyben semmi esetre sem maradhatott habár igen kosorvesen, mégis elindult, gondolván, hogy

ronánál nem kisebb és huszonnégyezer koronánál nem nagyobb.

Negyszázezer koronánál kisebb becsértékű, de különben az előző bekezdésben körülírt többi kellékeknek megfelelő földbirtoknak az előző bekezdésben meghatározott becsértékű birtokrészekre való feldarabolása szintén a jelen törvény értelmében vett feldarabolásnak tekintelik, ha ezt kivételes figyelembevétel érdemlő esetekben a pénzügyminiszter a földmívelési miniszterrel egyetértéssel engedélyezi.

A jelen §-ban említett becsértékek a leköltés idejékor állapítandók meg.

A jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátásának alapjául a feldarabolás útján létrejött földbirtokra jelzálogilag bekebelezett követelések nem szolgálhatnak, ha oly kikötés jött létre, hogy a feldarabolt birtokrészek vevői egymásért az eladóval vagy jogutódjával szemben a vételár megfizetésére egyetemleges kötelezettséget vállalnak.

A kisebb birtokrészek keresett volta a megterhelhetőségnek ezt a határát aggálytalanná teszi a kötvények biztosított volta tekintetében, e mellett egyik eszköze az okszerü parcellázás elősegítésének.

A kötvénykibocsátás alapjául szolgáló parcellázás ismérveinek a 6. §-ban javasolt megállapításánál a feldarabolandó birtok és a feldarabolásból keletkező birtokrészek becsértéke érdemel különös figyelmet.

A törvénynek nem lehetett célja egyrészt általában a kisebb középbirtok feldarabolását, másrészt a feldarabolandó birtok teljes elaprózását lehetővé tenni. Közgazdasági és szociális tekintetek kívánják meg, hogy a feldarabolás kellő mérvű alkalmazásuk. A vidékek és mívelési ágak különféleségéhez képest területben nem lehetett megállapítani a feldarabolandó minimumot, sem a parcella minimumát és maximumát, legcélravezetőbbnek látszott ezt becsértékben kifejezni. A tulajdonos tekintetében, illetőleg a feldarabolandó birtok fekvése tekintetében felállított korlát biztonsági intézkedés, hogy a feldarabolás címén oly földbirtok ne legyen megterhelhető, a melynek feldarabolása nem esik a jelen javaslat szerkesztésénél mérték adó szempontok alá. Hogy azonban a feldarabolható birtok negyszázezer koronában megállapított legkisebb becsértékének merev alkalmazása a gyakorlati életben fenakadásra okot ne adjon, a földmívelésügyi és pénzügyi miniszterek számára felhatalmazást kérünk, hogy kivételes figyelmet érdemlő esetekben a minimális becsértéken aluli birtokok oly feldarabolását, a mely a jelen törvény hatálya alá tartozó kötvények kibocsátásának alapjául szolgál, engedélyezhessék.

Az, hogy a feldarabolt birtokrészek vevői a vételár hátralékért egyetemleg ne legyenek

kötelezhetőek, illetőleg hogy ha ily kötelezettséget vállalnak, a feldarabolás többé a törvény által védett kötvénykibocsátás tárgya nem lehet, gyakorlati tapasztalatok szerint szükséges kikötés.

Az alföldi munkáskérdés.

Mint illetékes forrásból értesülünk, a kormány egész erővel foglalkozik azon intézkedéssel, melyek a végre szükségesek, hogy a magyar Alföldön az aratás nyugodt lefolyását biztosítsák és e részben úgy a belügyminiszter, mint a földmívelésügyi miniszter parhuzamos akciót fejt ki. Két értekezlet is tartott e tárgyban.

Az egyiket a belügyminiszter hívta össze az érdekelt megyék főispánja és alispánjaiból. Ezen értekezleten megjelent a földmívelésügyi miniszter is. A másik értekezletet a földmívelésügyi miniszter tartotta meg, meghíván magához az érdekelt megyék gazdasági egyesületeinek elnökeit és képviselőit. Ezen értekezleten viszont a belügyminiszter is részt vett.

A belügyminiszter által messzeható intézkedések történtek oly irányban, hogy azok az aratók, a kik dolgozni akarnak, legyenek akár helybeliek, akár idegenek, akadálytalanul dolgozhatnak is és ezeknek minden zaklatása és fenyegetése preventív intézkedésekkel lehetlenné tételesek. E végre nemcsak a csendőrség létszáma ez alkalomra az érdekelt megyékben lényegesen megszorított, hanem a leginkább exponált pontokra katonai erőt is fog rendeltetni.

Ugyancsak a belügyminiszter intézkedett az iránt, hogy a törvényhatósági tisztviselők, különösen pedig a főszolgabírák az aratási idő alatt a folyó ügyek vezetésétől lehetőleg felmentessenek, úgy, hogy egész figyelmüket a felmerülő munkáskérdéseknek szenteljék s a munkaadók és munkavállalók közt fölmerülő netaláni kérdéseket a helyszínen a legrövidebb uton igazságosan elintézzék, nemkülönben arról is gondoskodott a belügyminiszter, hogy a népfelvaként felvilágosították arról, hogy a netaláni sztrájkjal csak látszólag sújtja az illető gazdát, első sorban azonban saját existenciáját és jövőjét teszi tönkre, mert a gazda utójára idegen munkásokkal fog segíteni magát s már ha egyszer idegen munkásokhoz folyamodik, alig fog egyhamar a helybeliekre visszatérni; azt pedig, hogy a vidéki munkások elriasztassanak, az állam minden eszközzel meg fogja akadályozni.

A földmívelésügyi miniszter elhatározta, hogy Mezőhegyesre, a mely az Alföldnek centrumát képezi, s a mely minden tekintetben alkalmas arra, hogy ilyen célra felhasználásuk s hogy ott bármily létszámú munkás elhe-

lyeztethessék és élelmezethessék, az ország Felvidékeiről a legközelebbi napokban egy nagy munkástartalékot állít be, a mely addig, a míg szükség nincs rá, Mezőhegyesen fog valamely foglalkozást találni, de ha arról van szó, hogy valamely nevezetesebb ponton szerződött aratók utolsó percben felmondják a munkát s a földbirtokos hibáján kívül annak egész évi termése veszélyeztetve van, Mezőhegyesről megfelelő munkáscsapatok azonnal a veszélyeztetett helyre indíttassanak s a munkabérek természetesen az illető földbirtokos terhére esvén.

A mezőhegyesi munkástartalék ügyeinek egységes és gyors intézésére az aratás idejére a gazdasági főigazgató Mezőhegyesre rendeltetett, ki is a mezőhegyesi jószágigazgató közbejöttével fogja az akciót odalenn vezetni; arról is gondoskodás történt, hogy gazdasági eszközök, mint kaszák stb. megfelelő mennyiségben álljanak rendelkezésére.

A mennyiben ezen munkástartalék netalán elégtelennek bizonyulna, annak kiegészítésére a legmesszemenőbb eszközökhöz fog nyulni a kormány. Így pl. a földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az erdőkinctári famunkások az első táviratra Mezőhegyesre expedíáltassanak; az igazságügyminiszter pedig felajánlotta, hogy szükség esetén mindazon foglyokat kik ily célra veszély nélkül használhatók, szintén rendelkezésre bocsátja, ezek legnagyobb része azonban Mezőhegyesen elkülönített pusztákon fognak felhasználtatni, s ez által a felvidékről régóta Mezőhegyesre szerződött évi rendes munkások is felszabadulnak; ezenkívül egyes nagy vállalatok is ajánlatot tettek a földmívelésügyi miniszternek, hogy munkásaikat szükség esetén rendelkezésre bocsátják stb. stb.

A kereskedelmi miniszter pedig az iránt intézkedett, hogy az aratásadáni vasutak közbejöttével Mezőhegyesen a vasuti forgalom akképen láttassék el, hogy onnan a szállítani kívánt arató-csapatok a leggyorsabban, eselleg különvonatokkal is a veszélyeztetett helyre expedíáltassanak; nemkülönben Mezőhegyesre is a munkások szállítása a leggyorsabb módon bonyolítottassék le.

Ezek a kormányának a momentán veszélylyel szemben tett intézkedései; az érdekelt miniszterek azonban behatóan foglalkoznak és pedig minden irányban szociális kérdés egészével is. Így a földmívelésügyi miniszter egy törvényjavaslaton dolgozik, mely a mezei munkások viszonyait lesz hivatva szabályozni és a munkaadó és munkavállaló jogos és méltányos érdekeit egyaránt lesz hivatva megóvni. A földmívelésügyi miniszteriumban a mezei munkások ügyek kizárólagos intézésére egy külön ügyosztály tervezetett s ennek élére címzetes osztálytanácsosi minőségben Békés vármegye volt főjegyzője, dr. Bartóky József állítatott, a ki ezen kérdésekben kiváló szakembernek ismertetik.

maid utközben csak talál valami megszállható emberi lakot. Ment tehát nagy lassan. Az idő már hétre járt. Ekkor amint feltekintett, tűzfényt pillantott meg a távolban. Most ennek irányában haladt. Negyedóra múlva már kivethette az épület körvonalait. Ezek egy kastélyei voltak. Odaérve az épülethez, belépett a csarnokba. Amint haladt volna befelé, egyszerre csak megnyílt a folyosó baloldalán egy ajtó. Az, ki a léptek hallatára kilépett, Madame Millet volt, kezében lámpával. Meglátva az összevissza ázott, didergő fiatal katonát, — ki eközben rongyos köpenyét kissé félrehúzta az arcáról, — felkiáltott:

„Mon cher fils!*) csak hogy végre-valahára itt vagy!

Beléptek egy mellékszobába. A nő letette a lámpát egy asztalkára, azután közelebb jött a fiatal katonához, ki most köpenyét és katonasapkáját a pamlagra tette, melyen szótlanul ült, lecsüggesztett fővel. A nő hosszasan nézte, vizsgálta a csinos, de egészen kimerült ifjat. Lassan észrevette, hogy az nem hasonlít az ő Pierrejére s mélyen felsóhajtva halk hangon mondá:

„Mon Dieu! ce n'est pas lui!**)

Az ifju katona hallotta e fájdalommal kiejtett szavakat. Teljesen tájékozva volt arra nézve, hogy egy szerencsétlen, reményében csalódott anyával ül szemközt, s így szóla:

„Bocsánat asszonyom,“ hogy véletlen ez uri lakba tévedtem, annak súlyos helyzetem s a beállott viharos éj az oka. Látja, hogy a táborozás, a fogság s a hosszú

*) Kedves fiam.

**) Isteneim! hisz ez nem ő.

ut mennyire megviselt nem napokra, de tán évekre is. Bár teljesen ki voltam merülve, mégis szándékom volt az éj beállta előtt a szomszéd faluba eljutni, hol egy ismerősöm van. E szándékkal indultam el a legközelebbi állomásról, azonban, midőn már utban voltam, hirtelen rosszabra fordult az idő, havas eső kezdett esni. Vissza nem térhettem. Előre mentem tehát. Nemsokára örömmre tűzfényt pillantottam meg. Most utamat e fény irányában vettem. Ez mentett meg, mert ellenkező irányban veszte lettem volna. Igaz, hogy néhány perc múlva láttam, miszerint uri lakhoz közeledtem, de már nem bírtak lábaim, akarva-nem akarva be kelle tennem.

Madame Millet, ki még kevéssel az előtt némileg neheztelni látszott, most e szavak hallatára — száncalomra indulva elérzékenyült. A szerencsétlen ifju arcvonásai oly sokban hasonlítottak Pierre arcvonásaihoz. Mintha csak szívének e drága kincsét látta volna maga előtt. Hosszabb ideig némán nézett az ifjura kinek arca rózsáit a viszontagságok viharai elhervasztották. Szívből osztotta az idegen sorsát, ki nevét elhaltatta. A nő nem is tudakolta ezt. Végre megszóllalt:

„Mindamellét hogy így van e dolog, lépjen be; ne mondassék az, hogy egy keresztény nő ily körülmények között megfélekedett legszentebb kötelességei egyikéről. Mit gondolna az én egyetlen kedves fiam, ha ez órában, valahol a messze idegenben és ily helyzetben megvonnák tőle a keresztények a felebaráti szeretetet? . . .“

E szavak után a nő felemelve a katona megviselt kis bőrdídját a székről, melyre letéve volt, őt magát az idegen, a lélekben s testben megtört, az ismeretlen

harcost, ki ez alatt nagy nehezen felállott, bevezette a mellékszobába, neki vacsorát adott, s azután távozott. A magára hagyott s balsors üldözte ifju a vacsora után bement a számára kijelölt hálóterembe, leteküdt, s fáradt lévén nyomban el is aludt.

Másnap kora reggel már fenn volt. Epen készült bucsut venni s tovább folytatni útját, midőn Madame Millet belépett, — egy szolgálóval, ki az idegen számára meleg reggelit hozott. Mindketten leültek a kis asztalhoz. Az üdítő álom által némiképp megerősödött ifju reggelizett, a tisztas özvegy aggnő pedig sötét gondolatokba merülve lecsüggesztett fővel hallgatagon ült. Az ő szeretett Pierrejére gondolt: e kedves gyermekének egész multja változatos képből tárult fel lelki szemei előtt.

Vége lévén a reggelinek, az ifju tiszteletteljesen felállt, kezet csókolta a nemesszívű anyahölgynek s meleg szavakkal tolmácsolta mély háláját. Kijelentette, hogy ueki még mindég van reménye, hogy Pierre visszatér az anyai házba, mert a foglyok közül némelyek a frankfurti erődben visszamaradtak.

Ezután indult Madame Millet egész az előcsarnokig kísérte. Itt felhangzott egy szíves . . . Adieu! Mikor az ifju a láttávolon már túl volt, kivette zsobkendőjét, s megtörölte könnyekben úszó szeméit. Ó jól tudta azt, hogy Pierre, a kedves gyermek, a hátkatona, a jó honfi, soha, de soha nem fog többé visszatérni, ott alussza hosszú siri álmát a sedáni mezőn.

Ujdonságok.

— **Felügyelőbizottság ülése.** A helybeli főgymn. felügyelő bizottsága f. hó 15-én tartotta Mikolay Mihály kir. közjegyző elnöklété alatt ülését, melyre a vidéki tagok is majdnem teljes számmal megjelentek. Miután az elnök beszámolt néhány évközi intézkedésről, Benka Gyula, igazgató, olvasta föl kimerítő és tetszéssel fogadott évi jelentését, melynek kapcsán főleg a főgymnáziummal kapcsolatos tanítóképzőre vonatkozólag indult meg hosszabb eszmecsere. Ennek végeredményeként határozattá lett, hogy az elnök és igazgató újból hathatósan megsürgeti a bányakerületi bizottságnak városunkban való megjelenését, s a tanítóképző ügyének kedvező elintézését, ugyancsak ezzel egy időben az államhoz is folyamodik segítségért az elnökség. Az igazgatói jelentés kapcsán határozta el a bizottság a gyakorló iskola tözsomszódásában levő, s jelenleg Dr. Haviár Gyula, ügyvéd, tulajdonát képező háznak 4000 frton való megvételét is. Ezután Mocsakóczy József, főgymn. pénztáros terjesztette elő részletes számításait úgy az évi bevételéről, mint kiadásokról is, melyekből kitűnt, hogy július 1-én elég csinos maradvánnyal záródik a pénztár. Ugyanígy eredményt mutatott Mikolay János, godnok, gazdasági jelentése is. A kérvények sorából kíméljük Udvardy Sándor, tanárét, ki bemutatott oklevele alapján rendes tanárrá való megválasztását kérelmezte. A bizottság úgy az oklevél, mint az igazgató jelentése alapján öt minden pályázat mellőzésével rendes tanárrá választotta. Az ösztöndíjak, tan- és aludíjak ügyében hozott határozatokon kívül fölemlítjük még, hogy az elnökség megbízattal nyert az iránt is, hogy az államhoz egy új gymnasiumi épület emeléséhez szükséges segítségért is nyújtson be folyamodványt azon kijelentéssel, hogy új épület építése esetén a régi épületet a tanítóképző céljaira engedi át. Ezzel apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

— **Bartók József dr. a miniszteriumban.** A hivatalos lap keddi száma Békésvármegyét rendkívül érdeklő következő kinevezést tartalmazza: Ó Felső a király dr. B a r t ó k y József békésvármegyei főjegyzőt a VII. fizetési osztály 2 fizetési fokozatába miniszteri titkárrá nevezte ki és neki az osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta. Ritkán közölt a hivatalos lap olyan hirt, melyet a míg egyrészt örömmel fogadtak, mert egy valóban rátermett, kiváló erő méltó haladása fogor szobán, másrészt nyomban a sajnálkozás érzete ne közömbösítette volna az örömet, hogy a munkásságban példaadó, tehetségben kiemelkedő és a legszeretreméltóbb emberi tulajdonok folytán népszerű főjegyzőt elveszítjük. Bartók József dr. Karlsbadban vette a kinevezés híreit, hova egészségének helyreállítását néhány heti tartózkodásra elutazott. Ugy halljuk, hogy Bartóknak főleg az agrár-szocializmus kérdésében való szakavatottsága hívta föl Darányi miniszter figyelmét, miután a munkás ügyek előbbi előadója Dékány Mihály közleg. bírónak lett kinevezve. A miniszter választását méltán szerencsésnek nevezhetjük, mert egyhamar Bartóknál avatottabb szakelődöt nem is nyerhetne, ki az alföldi szocializmusnak minden csinyját-binját ismeri s nem hiányzatnak eszméi sem azok lehető szánására.

— **Adakozó egyháztag.** Az ág. hitv. evang. egyháznak egyik előkelő tagja Gróf Bolza Pálné születt Vigyázó Jozefia urnő Oméltósága nemes szívről tanuskodó áldozatkészségéről értesít bennünket lapunknak egyik barátja. A nevezett grófnő ugyanis kijelentette az egyháznak egyik lelkipástorja előtt, hogy az ujonnan épített ev. templom oltárképének és az urvasora kiszolgáltatásánál használandó szent edények árát 464 frt saját pénzéből fedezi. Ezen kiváló áldozatkészség bizonyára még jobban fogja növelni azt az őszinte szívet, ragaszkodást és tiszteletet, mellyel városunk lakossága valláskülömbőség nélkül viseltetik a Bolza grófok iránt. Az egyház tagjai pedig mindig hálával fognak megemlékezni a nemes grófnőről.

— **Győztes főgymn. tornászok.** A f. hó 13-án tartott uszóversenyben csoportgyőztesek lettek a 12 és 13 évesek közt Romhányi István III. o. ; a 14 és 15 é. közt Adányi Sándor V o. ; a 16 és 17 é. közt Bánhegyi Géza VIII. o. , ki egyszersmind győztesek győztese is lett egy második mérkőzésben ; a 18 és 19 é. közt Anton Ágoston VII. o. Vizi úgrásban Belopotoczi István IV. o. A mult kedden tartott évről tornavizsgán a szertornázásban Albusz Frigyes VIII. o. ; Gücsa György VIII. b. magasugrásban Albusz Frigyes VIII. o. (170 cm. ugrással) ; Gyökösy Endre V. o. (165 cm) Brebovszky Elemér V. o. (160 cm ugrással). c., távolugrásban Albusz Frigyes 555 cm ugrással ; Brebovszky Elemér 522 cm és Hatvani Jenő VI. 519 cm ugrással. A f. hó 12-én tartott kötlen függeszkedő versenyben Wolfmann Nándor lett a győztesek győztese. Mindanyian egy-egy elismerő dicsőlevelet kaptak a főgymnáziumtól.

— **A főgymnázium köréből.** A helybeli főgymnáziumban f. hó 15-én d. e. érték véget a censurák.

Ugyan e nap délutánján folyt le a főgymn. disztermében a gyakorló iskola vizsgája nagyszámmal megjelent érdeklődő közönség jelenlétében, mely a vizsgát szép eredményével meglegedve távozott. E vizsga után következett a főgymn. tornavizsgája az intézet udvarán. Úgy a diszternászok szabatos rendgyakorlatai mint a szép testtartással végzett egyéni versenyek Oláh Miklós, tornatanár, szakavatott vezetését dicsérték. Este a tanuló ifjuság hangversenye volt a diszteremben kis közönség előtt. A csekély számmal bizonyára nem érdeklődés hiányában kell okát keresnünk, hanem tisztán azon körülményben, hogy az egy napra eső sok megfigyelni való kifárasztotta már az érdeklődő tanúgy barátokat is. Másnap az az 16 án d. e. a kövívizsgálattal nyert méltó befejezést a nagy munkával átküzdött tanév. D. u. már az osztályozó konferenciát, sőt a szóbeli érettségiek előértekezletét is megtartotta a tanári kar Dr. Szlávik Mátyás kormányképviselő és ntü Áchim Ádám érd. esperes elnöklété alatt 33 tanuló közül 31 nek írásbeli vizsgálatát tette meg a kívánt mértékben, s így ennyien tettek 17. 18 és 19-én szóbeli érettségit. Hogy mily eredménnyel, arról jövő számunkban.

— **Kántor választás.** A helybeli ev. egyház ujonnan épített templomához két kántortanítónak a megválasztása június 26-án tartandó közgyűlésen esz-közöltetik. Négy jelentkező közül — Csernák János, Simkovics Pál, Brózik Lajos, Ridegh János — az egyik, Simkovics a mai délelőtti istentiszteleten tesz próbát, jövő vasárnap pedig Brózik és Ridegh próbáznak. Csernák mint régebben megválasztott orgonista minden próba nélkül áthelyeztetik s így tulajdonképen csak egyet választanak. Mint értesülünk, ha az orgonálásban való kellő jártasságát mutatja be, mint legjobb hangú és már régebben ott lakó tanítónak Simkovics Pálnak van legtöbb kilátása a megválasztáshoz. A méltányosság is úgy hozza magával, ha képes az istentisztelet vezetésére, hogy ő választassék meg, mert a három közül ő a legidősebb, legérdemesebb, már csak azért is, mert mikor a nagyobb fizetésük semmi hajlandóságot sem mutattak ahhoz az iskolához való menésre, ő a presbitérium felhívásának engedve kész volt kis fizetéssel is szolgálni az egyház érdekeit.

— **Templom-szentelés.** A helybeli ág. ev. egyház ujonnan felépített templomát jul. 4-én szenteli fel. A szenteléshez a helyi katolikus és zsidó egyházakon kívül a békési ev. esperesség összes egyházai, a csanádi és békés aradi ev. esperességek, nemkülönb a békés és szomszéd megyék szomszédos községeinek egyházai valláskülömbőség nélkül lesznek meghíva. Isteni tisztelet után közébed lesz, melyen a vidéki meghívottak mint az ev. egyház vendégei, a helybeli egyházi tagok pedig 1 frt 20 krajczár befizetéssel vesznek részt.

— **Fényes esküvő színhelye** volt kedden, f. hó 15-én Debreczenben a Kossuth-utcai ev. ref. új templom. T ó t h Béla, ösüdi fiatal gyógyszerész ekkor esküdt ott örök hűséget bájos és művelt arájának, C s á k y Gizella kisasszonynak, Csáky Gergely nyug. városi tanácsnok leányának. Az ifjú pár, követve a díszes nászközönség által reggel 9 órakor jelent meg az anyakönyvi hivatalban, hol B u d a h á z y anyakönyvvezető előtt folyt le a házasságkötés első része, majd a Kossuth-utcai új templomba hajtottak, hol az egyházi szertartást C s u t o r o s Albert s. lelkész végezte emelkedett hangú, szép beszéddel intézve az új párhoz. Násznagyok voltak a menyasszony részéről: sógora, S a s B é l a theol. dékán, a völegény részéről: O l á h Antal ösüdi ev. ref. lelkész. Az esketési szertartást emelte Varga József zenetanár művészi orgonajátékával. Esküvő végeztével az örömapa házában elköltött villás reggeli után az ifjú pár követve a násznép nagy része által, — új otthonába, Öcsödre utazott, hol az érkezőket a vendégszeretetről ismeretes Oláh Antalné urnő fogadta s lekötöző szeretetre méltóságával gondoskodott róla, hogy a fényes és emlékezetes ünnepély fesztelen jó hangulatban, kedélyes nászlakomával nyerjen méltó befejezést. Az új pár házasságához magunk részéről is őszinte szívből gratulálunk!

— **Megerősítés.** Július 11-én lesz Zvarinyi János ev. lelkésznek a megerősítése illetve hivatalába való beiktatása. Június 26-án tartandó generális gyűlésen pedig Matus Pál, Boros Kálmán, Benzúr Lajos, Mihályi Géza tanítók lesznek megerősítve, mint olyanok, akik a próba évet betöltötték.

— **Eljegyzés** Biszterszky Gyula kir. postatiszt folyó hó 17-én eljegyezte özv. Horváth Dezsőné nagy-műveltségű és szeretetre méltó leányát Annuskát. Gratulálunk.

— **Esküvő.** Vandenstein Mátyás szobafestő a napokban vezette oltárhoz Schönfeld Mihály jó nevű vendéglős nevelt leányát Fánikát. Boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Tüzőrségre.** az ö. T. egylet működő tagjai közül f. hó végéig lehet jelentkezni Sinkovits István örparancsnoknál,

Kerületi tornaverseny. A helybeli főgymn. diszternászai Oláh Miklós tornatanár és Liska János Plenczner Lajos, Sijachó Mihály, tanárok vezetése mellett tegnapelőtt reggel a 9 órai vonattal indultak Dévára a kerületi tornaversenyre. Azon szép sikerekből, melyeket tornászaink eddigé az ilyen versenyeken arattak, bizvást reméljük, hogy nem egy díjat nyernek újaink most is.

— **Uj tanítónő.** Stein Matild, Stein Albert polgártársunk leánya, a helybeli polgári leányiskolának volt szorgalmas növendéke, aki tanulmányait Budapesten, a Országos Nőképző Intézetben folytatta, e héten nyert tanítónői oklevelet a Nőképző tanítónő képezdejében mely az ország e nembeli intézete között első helyen áll.

— **Színészet falun.** Kondoros közönségét kellemesen szórakoztatja Józsa László jól szervezett 16 tagú ázintársulata. A szinkör a csárda udvarában lett felállítva s meglepő annak szép berendezése, a csinos kiállítású színpad, de még inkább a jól összeválogatott társulat, mely több kiváló képességű tagot számlál, úgy hogy az első előadással meghódította a társulat Kondoros lelkes közönségét. Bemutató előadásul Pusztai Béla kitaláló bohózatát a „Kis babát” adták. A bohózatnak több eredeti alakja, az olcsó ötletek, folytonos derűltetés tartották a közönséget, mely jelét adta rokonszenvének a társulattal szemben. Az egyes szereplők: Farkasné, Dunai Cornél, Ács Flóra, Szabó Rózika, Farkas Béla, Mátási József, Dunay Árpád, Józsa László, Szigeti Géza, Halász Dániel mind versenyeztek a siker érdekében, mely így biztosítva lett. A Kondorosiak nagyon örülnének, ha a szarvasi jó szomszédok olykor-olykor átrándulnának szórakozni viszonzásul!

— **Betörés.** Simkó Gyula Kossuthutcai bőrk. reskedésébe 19-ére viradóra eddig még ismeretlen tettesek betörték, s onnan 40 frtnyi készpénzt és mintegy 120 frtot érő bűnyagot elloptak. A rendőség erélyes kutatása bizonyára a tettest rövid idő alatt kézre keríti.

— **Elhalasztott esperességi gyűlés.** A békési ev. egyházmegyének ez évi közgyűlése, mely Kondorosan lesz megtartva, június 23-ról elhalasztott bizonytalan időre.

— **A szarvasi anyakönyvi kerület** Csabacsüd pusztával július 1-ével megnagyobbodik, amennyiben a miniszter azt a szarvasi anyakönyvi kerülethez csatolta.

— **Uj postás kisasszony.** Kondorosra Nábráczky Jeanette postamester nő oldala mellé, Filipp Anna k. a lett hivatalosan kinevezve posta kezelőnek.

— **Uj magyar nemes** A király báró Königswarter Hermannak, békésmegyei földbírtokosnak, valamint törvényes utódainak magyar báróságukhoz a csabacsüdi előnevet adományozta.

— **Cselédszerzők visszaélései.** Lapunkban már többször felszólaltunk a cselédszerzők visszaélései miatt, alig van városunkban cseléd tartó tűzhely, hol évenként legalább egyszer elő ne fordulna valamely kellemetlen eset. A háziasszonyok panasza állandóvá lett, és méltán, mert a cselédszerzők folytonos összeköttetésbe vannak az általuk elszegődött cselédekkel, és épen ők azok, kik az elállított cselédet ráveszik arra, hogy helyeiket idő előtt elhagyják, sőt már az elállítással rábeszélnek, ha a helyet meglegedve nincsennek, azt hagyják ott mert már az új hely készen van, s ezt mind azért teszik, hogy jövedelmüket fokozzák. Ezen állapotok tűrhetetlenek s felhívjuk reá a hatóság figyelmét, hogy utasítsa a rendőrséget arra, hogy a cselédszerzők ezen manipulációját kellő szigorral ellenőrizze.

— **Színészet.** Makó Lajos a szegedi színház igazgatója, ki társulatának két havi szabadságot adván, előadásait nálunk Augusztus 20-án fogja megkezdeni. Mint értesülünk a társulat egyes tagjai a kéthónapi szabadságot Szarvason fogják eltölteni.

— **Főispán Szarvason.** Lapunk zártakor vesszük a hirt, hogy Dr. L u k á c s György főispán f. hó 23-án (szerdán) városunkba érkezik.

— **Az idén nem lesz holt széken.** A politikai és társadalmi életben olyan élénkség uralkodik, hogy az ideai nyár úgy látszik a legvátozatosabb eseményekkel lesz telve. A katonai javaslatok a politikusok felfogása szerint egy nagy fordulatot jelentenek és nem lehetetlen, hogy már a legközelebbi jövőben a politikai életben új formációk és nagyobb politikai átalakulások fognak bekövetkezni. Ezenkívül a hevesnek ígérkező parlamenti nyári tárgyalások és aratási munkásmozgalmak mind felkeltik a közérdeklődést. Az olvasóközönség méltán helyez tehát súlyt arra, hogy e mozgalmas időben az eseményekről gyors és kimerítő értesülést szerezzen. Ez okból felhívjuk olvasóink figyelmét a széken elején „Magyarország” napilapra, amely a hirdokolat terén mindaddig igazán páratlan dolgokat produkált. Ebből az újságból értesült a közönség mindig először azokról a politikai és társadalmi eseményekről,

amelyek a közügyeket foglalkoztatták, úgy, hogy a „Magyarország” a magyar sajtóban a tudósítások friss, gyors és kimerítő közlésében ma már minden versenyen felül áll. Bel- és külföldi összeköttetések ápolásában az áldozatkészség legvégsőbb határig ment el s ennek köszönhető értesüléseinek gyorsaságát és megbízhatóságát. A távirati és telefonhálózatok összes vonalain állandó és kiküldött tudósítói előrsi szolgálatakat teljesítenek, míg a társadalmi, tudományos és művészeti rovatok előre a legjobb nevű szakértőket sikerült megnyernie. Es a „Magyarország” az egyetlen fővárosi napilap, melynek vezércikkei alatt a Bartha Miklós nevével találkozunk. E ragyogó tollu pacsirta czikkei a magyar hírlapírás történetében új korszakot nyitottak meg. Bartha Miklós vezércikkeit az érzelmek nagy skáláján, az írói erények nemességén a jellemzés szingzagságán és erején felül a hazafias érzés oly közvetlen melegsége jellemzi hogy neve a magyar nemzeti állam programja és a magyar újságírás büszkesége lesz. A „Magyarország”, mely rövid néhány év alatt a zsurnalisztikai sikerek

egész sorozatára tekinthet vissza ma már a legolvasottabb magyar újság és tetszelős formájával és komoly tartalmával úgy a fővárosi mint a vidéki közönségekkel valóssággal meghódította igen nagy előnye a „Magyarországnak” az is, hogy már az éjjel induló vonatokkal továbbbittatván, a vidéken mindenütt egy fél nappal előzi meg a többi napilapokat. E fél napi különbséget a hivatalnok, a gazda, kereskedő és iparos közönségre nézve nap-nap után megbecsülhetlen értéket képvisel. Ezért terjedt el a „Magyarország” eddig hihetetlennek tetsző, gyorsasággal, ezért lett újszólván nélkülözhetetlen pótolhatatlan napi olvasmánya úgy a fővárosi mint a vidéki közönségnek. A „Magyarország” előfizetési ára: egy évre 14 ft, fél évre 7 ft, negyed évre 3 ft 50, egy óra 1 ft 20 kr. Az előfizetés legcélszerűbben postautalványon a kiadóhivatalba Sándor utca 2. szám küldendő.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő
SZIKES ANTAL.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint Szarvason Deák Ferencz utczában a Nyácsik-féle házban

Hentes és virslis

üzletet nyitottam.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, el nem mulasztatom kijelenteni azt, hogy minden időben nálam ezen számába tartozó dolgok mindig friss állapotban kaphatók.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

Lestyán György,
hentes és virslis.

H I R D E T É S E K.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben Csikmegyében a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15-ig. Utazás: Szász Régenig vasuton onnan a fürdő igazgatóság által szubvenzionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozóknál. Szász-Régen. Déli utirány: Brassó Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya: megrendelhető Igazgatóságnál Borszék. Kapható mindenütt.

(Szarvason Kmetz Mihály, és Harmati János uraknál)

Fürdőre, borvizüzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a fürdő üzlet igazgatósága Borszék.

Posta. távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Leggyorsabb segély

székrekedési étvágytalanság gyomor-fájás és az ebből eredő bajok ellen a
Zenke Zoltán

BARÁTITAL

növényyszer gyomorlikőr készítménye Használati könyvvel együtt mely számos köszönő levelet tartalmaz egy üveg ára **40 és 80 kr.**

Kapható minden fűszer-üzletben; továbbá a készítőnél utánvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.

Csak a „barát” védjeggyel ellátott valódi!

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi, valamint oszt. cs. ker. miniszter urak által hirdetve s törvényesen bejegyezve.

Főraktár Szarvas és vidéke részére **Kmetz Mihály és Réthi Sándor** urak üzleteikben.

H I R D E T M É N Y.

Van szerencsém a nagy érdemi közönség becses tudomására hozni, hogy néhány tanítványom már lévén, tehát folyó hó 21-ikén meg kezdem az uszás tanítását, a lehetőleg jutányosabb áron.

Leány gyermekek 7—9-ig délelőtt

Fiu „ „ 3—5-ig délután.

Teljes tisztelettel:

Konrád János.

ATTILA-PERMETEZŐGÉP.

Az „Attila” permetező mindazon bajokat, melyek a szőlőgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szélkazánt egy csavarintás által a puttonyból kivethetjük, mi által az egész szerkezet **már kezünkben van.** Ugy a puttony, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és össze rakja. Soha sem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; mindenki maga bánhat vele. A szórója is páratlan jól szór, valóságos ködöt csinál!

Ára 18 ft.

Szigeti Sándor

Kecskemét.

UGYANITT KITÜNŐ

Bicziklik 130 frt-ért.